

BESLUTSFÖRSLAG

Nämndbudget 2018

Kommunstyrelsen föreslås besluta:

Nämndernas förslag till budgetar 2018 godkänns med de i ärendet angivna förutsättningarna.

Definitiva ackumulerade resultat kommer att beslutas i samband med behandlingen av årsredovisning 2017.

Datum

2018-02-06Ulf Olsson

Kommunalråd

Datum

2018-02-07Annette Carlson

Kommunalråd

- Tillstyrkes
- Alternativt förslag

Diarienummer: KS 2017-00077 041

Programområde 002

Handläggare: Roger Kardell

Datum

2018-02-06Magnus Widén

Ekonomichef

Roger Kardell
Handläggare
033 357040

Datum
2018-02-19

Instans
Kommunstyrelsen
Dnr KS 2017-00077 041

Nämndbudget 2018

Kommunstyrelsens beslut

Nämndernas förslag till budgetar 2018 godkänns med de i ärendet angivna förutsättningarna.

Definitiva ackumulerade resultat kommer att beslutas i samband med behandlingen av årsredovisning 2017.

Beslutsunderlag

1. Skrivelse Nämndbudget 2018

Beslutet expedieras till

1. Nämnder och förvaltningar

Ulf Olson

Kommunalråd

Magnus Widén
Ekonomichef

Nämndbudget 2018

Nämndbudget 2018

Ekonomiskt styrdokument

Ursprungligen var Kommunstyrelsens beslut om nämndbudget ett godkännande av nämndernas förslag till årsbudgetar med hänsyn till Kommunfullmäktiges budgetbeslut. Utifrån denna fortfarande gällande grundfunktion har nämndbudgeten successivt byggts ut till att beskriva kommunens totala och nämnders ekonomiska förutsättningar tidigt på året. Särskilt viktigt har det blivit att bedöma det preliminära utfallet från det föregående året för att se om nämnderna ligger i fas eller har ”ryggsäckar” med sig in i det nya året.

I nämndbudgeten prövas också nämndernas önskemål om att få ianspråktaga ackumulerat resultat. En ytterligare prövning sker också i samband med behandlingen av årsredovisningen

Fr.o.m. 2014 gäller Borås vision 2025 med dess tillhörande målområden. För nämnderna gäller att följa målvärden för de indikatorer som Kommunfullmäktige fastställt och redovisa hur man avser att genomföra de speciella uppdrag som givits av Kommunfullmäktige. Nämndbudgeten innebär en avstämning mellan nämndernas mål inför det kommande året jämfört med Kommunfullmäktiges fastställda mål.

Förutsättning för nämnderna 2018

Nämndernas resultat 2017

I Kommunfullmäktiges Budget för 2017 beräknades nämndernas nettokostnader kunna öka med 4,8 % jämfört med budget 2016. Kommunen som helhet kunde lägga ett resultat på 121 mnkr vilket är i linje med det finansiella målet.

Nämndernas preliminära resultat för 2017 innebär ett överskott skott på i storleksordningen +75 (-15) mnkr. Detta är en väsentlig förbättring jämfört med förra året som innebar ett resultat för nämnderna på -15 mnkr. Resultatet är klart bättre än tidigare prognoser och beror till stor del på att några nämnder har resultatfört tidigare avsatta medel från migrationsverket och på ännu ej genomförda åtgärder som finansieras genom Byggbonusen. Exklusive dessa poster uppgår nämndernas driftutfall till ca +25 mnkr vilket är i linje med höstens prognoser.

Det kan konstateras att nämnderna kunnat öka sina nettokostnader med ca 3,6 % under 2017 jämfört med verkligt utfall 2016. Räknas engångsmässiga resultatförda intäkter från migrationsverket bort uppgår ökningstakten till ca 4,2% vilket får anses vara en relativt hög nivå och inom tilldelade Kommunbidrag.

För 2018 har fokus varit att lägga en budget med en acceptabel resultatnivå på 119 mnkr för att ge rimliga verksamhetsförutsättningar och att delfinansiera en hög investeringsbudget. Jämfört med Budget 2017 har nämnderna sammantaget fått ett utökat ekonomiskt utrymme med hela 5,1 % varav de nybildade nämnderna erhåll-

lit en uppräknig med 5,6 %. Detta bör medge en fortsatt god utveckling av verksamheten under året.

En försiktig optimism under 2018 och ett kärvare 2019-2020

Alla tecken tyder nu på en fortsatt relativt stark ekonomisk utveckling i Sverige under 2018 med en god BNP-tillväxt och ett acceptabelt skatteunderlag. Under loppet av 2018 blir den ekonomiska utvecklingen dock svagare och högkonjunkturen når då sin kulmen.

Utvecklingen efter 2018 är enligt SKL svår att prognosticera. Skatteunderlagsprognosen för 2019 bygger på ett antagande om en relativt snar återgång till ett neutralt konjunkturläge. Det innebär en uppbromsning av skatteunderlagets ökningstakt 2019 och 2020. Ett mer utdraget förlopp skulle betyda att uppbromsningen fördelas på fler år. Oavsett hur snabbt det går så står kommuner och landsting inför en obalans mellan snabbt växande demografiskt betingade behov och ett långsamt växande skatteunderlag.

Nominellt beräknas skatteunderlaget växa med 3,5 % under 2018 att jämföras med 4,8 % under 2017. Orosmolnen är även fortsättningsvis hur vår omvärld utvecklas och då framför allt Eurozonen. En annan utmaning är den demografiska utvecklingen som innebär ökat tryck på våra verksamheter och en stigande investeringsnivå som måste inrymmas i våra finansiella mål.

Mot denna bakgrund är det glädjande att resultaten på nämndnivå under 2017 är positiva. Alla nya nämnder inleder sitt andra verksamhetsår med positiva ingångar.

Det ekonomiska utrymmet där nämnderna fått utökade resurser med 5,1 % borde innebära ett relativt stort handlingsutrymme. Buffertar och reserver ute på nämnderna som sammantaget uppgår till 0,9 % av Kommunbidragen skall hållas intakta i början på året för att ha beredskap inför oförutsedda händelser.

Avstämning av den centrala ekonomin

Resultaträkning

Budget 2018;2

	Bokslut 2016	KF-Budget 2017	KF-Budget 2018	Budget 2018;2	Avvikelse KF-budget
Nettokostnader	-5462,1	-5688,9	-5922,2	-5928,0	-5,8
Avskrivningar	-268,5	-220,0	-224,0	-224,0	0,0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-5730,6	-5908,9	-6146,2	-6152,0	-5,8
Skatteintäkter	4577,9	4776,1	4951,7	4976,7	25,0
Generella statsbidrag mm	1204,1	1223,8	1279,0	1253,6	-25,4
Finansnetto	32,8	30,0	34,0	34,0	0,0
RESULTAT EFTER SKATTEINTÄKTER OCH FINANSNETTO	84,2	121,0	118,5	112,3	-6,2
Realisationsvinster från markförsäljning	34,1	0,0	0,0	0,0	0,0
KOMMUNENS RESULTAT	118,3	121,0	118,5	112,3	-6,2
Ökning verksamhetens nettokostnader därav nämnderna	7,3% 3,3%	3,1% 4,8%	4,0% 5,1%	4,1% 5,2%	
Ökning skatte- och bidragsintäkter	6,6%	3,8%	3,8%	3,8%	
Årets resultat/skatte- och bidragsintäkter, %	2,9	2,0	1,9	1,8	
Nettoinvesteringar Självfinansiering av investeringarna	314 152%	500 68%	600 57%	650 52%	

Nettokostnader

Jämfört med Kommunfullmäktiges antagna budget för 2018 beräknas nettokostnaderna i det här läget öka med 5,8 mnkr vilket bl.a. beror på att några nämnder begär att få utnyttja ackumulerade överskott till engångsåtgärder under 2018. Då nämndernas årsredovisningar för 2017 ännu inte är klara är det sannolikt att fler nämnder kommer in med sådana förfrågningar i samband med behandlingen av nämndernas årsredovisningar.

Inom nämndernas nettokostnader har Buffertar på 55 mnkr avsatts motsvarande 0,9 % av nämndernas totala Kommunbidrag. Detta kan ses som en bra förutsättning till budgetföljsamhet under 2018 inklusive det relativt goda ingångsläget sammantaget för nämnderna. Uppföljningen per februari får bli en första indikation.

Avskrivningar

Avskrivningarna beräknas i dagsläget uppgå till 224 mnkr under 2018 mnkr vilket är oförändrat jämfört med Kommunfullmäktiges budget. Prognosen för 2017 års investeringar är ca 500 mnkr och ligger i nivå med vad som tidigare beräknades. Slutligt utfall för investeringarna 2017 och avskrivningsnivån 2018 fastställs i samband med årsredovisning 2017.

Skatteunderlaget

Jämfört med Kommunfullmäktiges antagna budget för 2018 beräknas skatter- och generella statsbidrag mm sammantaget bli i stort sett oförändrade. Själva skatteunderlaget har förbättrats med ca 25 mnkr men detta motverkas av att medelskattekraften i riket har sjunkit p.g.a. ett högre invånarantal totalt i riket. Inkomstutjämnningen påverkas då negativt.

Kostnadsutjämnningen beräknas i den senaste revideringen bli ca -6 mnkr lägre sannolikt beroende på ett lägre utfall i IFO-modellen. Övriga delar inom rubriken generella statsbidrag mm såsom regleringsbidraget, LSS-utjämnningen och Fastighetsavgiften förväntas avvika endast marginellt.

I det här läget är inte statsbidraget för ökat bostadsbyggande "Byggbonus" medräknat. Borås Stad fick för 2017 19(30) mnkr i Byggbonus. För 2018 finns totalt 1,3 mdr att fördela för riket som helhet att jämföras med 1,8 mdr som gällde för 2017. Bedömningen är att Borås får en lägre summa då fler kommuner troligtvis kommer att ansöka om statsbidraget och att totalsumman sänks. Besked om beloppets storlek ges inte förrän i slutet av året.

Finansnettot

Finansnettot har haft en positiv utveckling. Från att tidigare varit en negativ belastning under många år har de senaste årens goda resultat medfört att finansnettot nu bidrar till att ge verksamheterna ett ökat ekonomiskt utrymme dock på en lägre nivå de senaste åren p.g.a. en låg räntenivå. För 2018 beräknas finansnettot till 34 mnkr och innefattar tidigare planerad aktieutdelning på 15 mnkr från Borås Lokaltrafik AB. Det finns nu ett förslag att i samband med att Borås Lokaltrafik AB blir ett dotterbolag till IBAB utdela till ägaren återstoden av det fria egna kapitalet. Denna del som uppgår till 40 mnkr är inte inräknad i den finansiella balansen i resultaträkningen. Detta görs när alla formella beslut är fattade.

Realisationsvinster från markförsäljning och tomträtter lyfts inte in i resultaträkningen i detta skede. Av erfarenhet kommer det att inbringa en del även under 2018. Detta lyfts fram i kommande delårsrapporter.

Resultatet

Sammantaget balanseras budgeten i det här läget med ett resultat för Borås Stad på 112 mnkr. Grundskolenämnden begär att få använda 5,0 mnkr av sitt ackumulerade resultat under 2018 och Miljö- och konsumentnämnden begär att få använda 0,8 mnkr av ej utnyttjad byggbonus och klimatkompensationsmedel. Båda nämndernas begäran godkänns av Kommunstyrelsen.

Balanskravsresultatet beräknas i dagsläget också till 112 mnkr. Inget planerat uttag från RUR (Resultatutjämningsreserven) kommer att göras då skatteunderlagsprognosen för 2018 beräknas ligga 0,1 % över ett 10-årigt snitt för skatteunderlaget. Resultatet för 2018 beräknas uppgå till 1,8 % av skatteintäkter- och generella statsbidrag och är då något under Kommunfullmäktiges långsiktigt fastställda mål för god ekonomisk hushållning.

Investeringar

Vad gäller investeringarna görs bedömningen att ca 50 mnkr förs över till 2018 års investeringsbudget från 2017. Läggs detta till den av KF beslutade investeringsbudgeten på brutto 820 mnkr innebär det ett totalt investeringsutrymme på ca 870 mnkr. En rimlig bedömning är att ca 650 mnkr kommer att förbrukas under år 2018 vilket då innebär att 52 % av investeringarna kan självfinansieras. Vårt mål är att 80 % av investeringarna ska vara självfinansierade.

Nämndbudgetförslagen

Driftredovisning 2018, tkr

Budget 2018:2

Nämnd/budgetram	Ingående ack resultat	Budget 2018 Beslut KF	Tillägg KF/KS		Nämndförslag övrigt	KS förslag övrigt	Budget 2018;2
			Förändring	Ny KF-Budget			
Kommunfullmäktige	0	13 650		13 650			13 650
Stadsrevisionen	975	5 750		5 750			5 750
Kommunstyrelsen							
-stadsledningskansliet	3 377	117 000		117 000			117 000
-kommungemensamt	0	114 000		114 000			114 000
Valnämnden	0	4 150		4 150			4 150
Överförmyndarnämnden	-619	6 550		6 550			6 550
Lokalförvaltningsnämnden	-36 233	31 450		31 450			31 450
Fritids- och folkhälsonämnden							
-fritid- och folkhälsa	2 299	193 950	700	194 650			194 650
-föreningsbidrag	0	41 400	-400	41 000			41 000
Servicenämnden	35 668	-7 000		-7 000			-7 000
Samhällsbyggnadsnämnden	18 698	23 400		23 400			23 400
Tekniska nämnden							
-väghållning, parker mm	17 217	140 900		140 900			140 900
-persontransporter	0	66 550		66 550			66 550
Miljö- och konsumentnämnden	-823	22 800		22 800	760	760	23 560
Kulturnämnden	1 200	156 850		156 850			156 850
Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnd	17 028	509 350		509 350			509 350
Arbetslivsnämnden	0	231 850		231 850			231 850
Sociala omsorgsnämnden	11 554	630 600	-9 900	620 700			620 700
Förskolenämnd	-	725 350		725 350			725 350
Grundskolenämnd	-	1 387 800		1 387 800	5 000	5 000	1 392 800
Individ-och familjeomsorgsnämnd	-	275 150		275 150			275 150
Vård- och äldreomsorgsnämnd	-	1 293 550	9 600	1 303 150			1 303 150
Summa	70 341	5 985 050	0	5 985 050	5 760	5 760	5 990 810

Kommentarer till nämndbudgetförslagen

Av bifogade tabeller framgår de av Kommunstyrelsen godkända nämndbudgeterna. Nedan görs kommentarer till de nämnder vars förslag avviker från Kommunfullmäktiges budget eller behöver kommenteras av andra skäl.

Stadsrevisionen

Stadsrevisionen erhöll i Kommunfullmäktiges Budget 2018 ett utökat Kommunbidrag med 1 300 tkr. Tidigare har verksamheten utnyttjat ackumulerade resultat för att kunna finansiera hela sitt uppdrag.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar preliminärt ett relativt stort överskott för 2017 med 11,6 mnkr. Ca 10 mnkr beror på godkända projekt inom Byggbonusen som ej har hunnits genomföras. Dessa medel kommer att begäras överföras till 2018 i samband med behandlingen av årsredovisning 2017. Medlen öronmärktes redan i bokslut 2016. Kostnaderna kommer att påverka kommuns redovisade resultat för 2018 men ej balanskravsresultatet i och med öronmärkningen.

Lokalförsörjningsnämnden

Nämnden redovisar för 2017 ett underskott på 13 200 tkr jämfört med tilldelat kommunbidrag. Det negativa resultatet beror främst på kostnader inom lokalbanksverksamheten. Nämnden har till budget 2018 fått ett utökat kommunbidrag om 15 000 tkr utöver normal uppräkningskostnad för att möta ökade driftkostnader inom framförallt evakueringsverksamheten. Med hänsyn till den utökade finansieringen samt engångskostnaderna som härrörs till verksamhetsåret 2017, med de förbehåll som nämns i nästa stycke, ser Kommunstyrelsen positivt på nämndens möjlighet att uppnå ett resultat i balans enligt budget 2018.

Enligt praxis utgår nämndens budget från att lägenheterna i äldreboenden, LSS-boenden och övriga sociala boenden är uthyrda. Men inom framförallt äldreboendena finns många vakanser varför ett underskott kan förutses för 2018. Med nuvarande vakansgrad som grund kan detta komma att uppgå till cirka 7 400 tkr. Centrala medel finns för att möta eventuella budgetavvikelser inom de sociala boendena.

Servicenämnden

Servicenämnden erhöll ett resultatkrav på 7 000 tkr i Kommunfullmäktiges budget för 2018. Nämndens resultat för 2017 uppgår till 5 350 tkr, en positiv budgetavvikelse om 350 tkr. Kommunstyrelsen bedömer att nämnden har goda möjligheter att uppnå resultatkravet bland annat genom de ökade uppdragsvolymerna inom framförallt entreprenadverksamheten.

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritids- och folkhälsonämnden fick i Kommunfullmäktiges Budget 2018 ett utökat Kommunbidrag med 400 tkr för den s.k. Överenskommelsen vars syfte är att öka samverkan mellan Borås Stad och de idéburna organisationerna. Det utökade Kommunbidraget lades under Föreningsbidragsramen. Nämnden önskar nu efter intern omorganisation flytta medlen till Fritidsramen. Kommunstyrelsen godkänner detta. I Kommunfullmäktiges budget beslutades att Hörselinstruktören flyttas från Vård- och äldreomsorgsnämnden till Fritids- och folkhälsonämnden. Med anledning av det flyttas 300 tkr mellan nämnderna.

Fritids- och folkhälsonämnden begärde i sitt budgetförslag kompensation för motsvarande 6 600 tkr som en konsekvens av renoveringen av Stadsparkbadet. För detta gavs ingen utökad budgetram utan nämnden får, till Kommunfullmäktige,

vid delårsrapporterna uppskatta effekten för att i bokslut 2018 rapportera det slutliga utfallet. Kommunstyrelsen är medveten att detta kommer att påverka 2018 års resultat negativt och en första rapportering sker i samband med tertialrapport 1.

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsen konstaterar att Samhällsbyggnadsnämnden ökat sin budgeterade intäktsnivå med 0,7 mnkr jämfört med sitt ursprungliga Budgetförslag. Ökningen ligger primärt inom Lantmäteri verksamheten. Fortsatt god byggkonjunktur skapar realistiska förutsättningar för nämnden att klara intäktsmålet.

Tekniska nämnden

Utfallet för Persontransporter 2017 är på 68,1 mnkr att jämföras med Kommunfullmäktiges budget för 2018 som ligger på 66,6 mnkr. Sannolikt kommer det att uppstå ett underskott i verksamheten även under 2018 trots att budgeten förstärktes med 1,0 mnkr utöver den ordinarie ramuppräknningen 2018. Helårskostnaden för 2017 ökade med 4,2 % jämfört med 2016 främst beroende på högre indexuppräknade transportkostnader i avtalet. Avvikelser på detta konto ”skrivs av” i bokslutet så Kommunstyrelsen föreslår inte något utökat kommunbidrag men noterar att ett befarat underskott måste räknas in i årsprognosen i kommande budgetuppföljningar.

Inom Väghållningsramen kan kommunstyrelsen konstatera att vinterväghållningen höll sig inom budgeterade 25,8 mnkr under 2017. Samma budget gäller för 2018.

Miljö- och konsumentnämnden

Miljö- och konsumentnämndens budget förstärktes med 2,1 mnkr motsvarande ca 10% av Kommunbidraget inför 2018 för att uppnå avtalade inspektionsnivåer och kunna bibehålla och rekrytera personal. Nämnden redovisar i sitt nämndbudgetförslag att de hade äskat 4,3 mnkr och differensen medför enligt nämnden att de ”måste prioritera bort verksamheter som fullmäktige ålagt nämnden samt vissa myndighetsuppdrag”. Kommunstyrelsen bedömer att nämnden är i ett bättre läge inför 2018 tack vare förstärkningen på 2,1 mnkr och förutsätter att Miljö- och konsumentnämnden inom givna resurser gör en korrekt bedömning och prioritering mellan lagstadgad och frivillig verksamhet. Under året och inför budget 2019 får en förnyad bedömning över nämndens förutsättningar göras i samband med den ordinarie budgetprocessen.

Kommunstyrelsen godkänner i detta beslut att nämnden under 2018 får disponera 480 tkr för ej utnyttjad byggbonus och 280 tkr som avser överskott från klimatkompensationsmedlen. Kommunstyrelsen noterar att nämnden inte planerar att genomföra någon medborgardialog under 2018. Målvärdet för denna indikator i Kommunfullmäktiges budget är en (1) medborgardialog. Kommunfullmäktiges beslut gäller således.

Kulturnämnden

Kulturnämnden rapporterar att under 2018 prognosticeras ett överskott för Hässlehus lokalkostnader. Detta överskott balanserar, tillsammans med andra åtgärder inom förvaltningen, budgetramen för biblioteken under budgetåret. Under 2018 kommer biblioteksverksamhetens nuvarande organisation ses över för att i framtiden kunna tillmötesgå Boråsarnas behov och önskemål på bästa sätt, dels utifrån ett föränderligt samhälle men också utifrån aktuell stadsplanering. Kommunstyrelsen understryker vikten av att nämnden se över sin biblioteksstruktur under 2018 för att uppnå långsiktig ekonomisk balans.

Kulturnämnden fick i Kommunfullmäktiges budget i uppdrag att samverka med Västra Götalandsregionen angående lokaler inom kulturens område. Kulturnämnden har inte angivit hur man tänker genomföra uppdraget. Kommunstyrelsen uppmanar Kulturnämnden att göra detta med återrapportering senast i samband med tertialrapport 1 2018.

Förskolenämnden

Nämnden redovisar ett mindre överskott 2017 och har ett ingångsläge i god balans inför 2018. Barnantalet fortsätter att öka och därmed även behovet av antalet förskoleplatser. Det innebär att lokalfrågan och att rekrytera behörig personal är fortsatt viktig och prioriterad vilket även Förskolenämnden anger i sin budget. Nämnden har i budget 2018 tillförts 9 mnkr för att kvalitetssäkra förskolans verksamhet samt 5,6 mnkr för att bibehålla och rekrytera personal.

Nämndens bedöms ha goda förutsättningar för att uppnå en budget i balans år 2018, förutsatt att statsbidraget till minskade barngrupper bibehålls på nuvarande nivå även kommande läsår.

Grundskolenämnden

Nämnden redovisar ett resultat på +5 mnkr år 2017. Grundskolenämnden begär att få disponera detta överskott under budgetåret 2018, vilket Kommunstyrelsen föreslås bevilja.

Nämnden har i sin budget tillförts 19,9 för att behålla och rekrytera personal, till fritidsverksamhet, elever i behov av särskilt stöd samt övriga kvalitetshöjande åtgärder.

I budget 2018 redovisas i jämförelse med budget 2017:

- ökning av antal lärare per elev i grundskolan
- ökning av antal personal per barn på fritidshemmen
- oförändrat antal personal per elev i förskoleklass
- antal elever per pedagogisk personal redovisas inte i tabellen för verksamhetsmått utan uppgiften har lämnats blank. Detta mått redovisas till SCB/Skolverket och enligt uppgift från grundskoleförvaltningen redovisades 9,9 elever per pedagogisk personal i oktober 2017.

Överförmyndarnämnden

Ärendemängden fortsätter att öka det senast året med ca 10 %. En del förändringar i lagstiftningen har skett den 1 juli 2017. Framtidsfullmakt infördes vilket är en ny typ av ställföreträdarskap för vuxna. Dessutom har det den 1 juli 2017 ett förändrat ersättningsystem för ensamkommande barn. Det nya systemet ger ett schablonbidrag som ska täcka socialtjänstens utrednings- och uppföljningskostnader för placering av barn, transportkostnader från ankomstkommun samt kostnader för god man och andra relaterade kostnader.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Individ- och familjeomsorgsnämnden har ansvaret för delområdena barn och familj, vuxna samt ensamkommande barn. Dessutom har nämnden två av kommunfullmäktiges samarbetsuppdrag ett för barn och unga och ett för boendeprocessen ”mjuka frågor”. Problemområden inom nämnden är främst svårigheten med att rekrytera personal som kan leda till en hög kostnadsnivå inom verksamheterna. Inför 2018 tillkommer ett ökat ansvar för spelmissbruk då detta har lagts in i Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen.

Vård- och äldreomsorgsnämnden

Vård- och äldreomsorgsnämnden har ett samlat ansvar för den äldreomsorg, hemsjukvård samt förebyggande och öppna verksamheter. Under 2017 har det påbörjats en genomlysning av verksamheterna vilket innebär att nämnden redovisar ett positivt resultat för 2017. Bland annat så har en del strukturella beslut tagits inom VOBO-verksamheten som innebär lägre kostnader framöver.

Nämndens positiva resultat för 2017 och med en uppräknings på 4,6%, exklusive överföring av verksamhet från andra nämnder, så borde 2018 års budget vara väl balanserad. Det finns i nuläget inget generellt effektiviseringskrav för 2018. En anpassning till förändrade förutsättningar som exempelvis gällande efterfrågan och lagkrav måste göras kontinuerligt.

I budget 2018 så flyttades den verksamhet som kallas hemtjänst, enligt socialtjänstlagen, för personer under 65 år (exklusive socialpsykiatri) samt verksamhet som riktar sig till yngre dementa. En preliminär justering av budgeten gjordes när Kommunfullmäktige antog budgeten med den reservationen att detta kan justeras i samband med att Kommunstyrelsen godkänner nämndbudgetaran. Ett gemensamt arbete har gjorts mellan Vård- och äldreförvaltningen och Sociala omsorgsförvaltningen och där är nämnderna överens om att 9,9 mnkr flyttas till Vård- och äldreomsorgsnämnden från Sociala omsorgsnämnden och från Vård- och äldreomsorgsnämnden flyttas 0,3 mnkr till Fritids- och folkhälsonämnden som avser hörselinstruktör. Kommunbidraget för vård- och äldreomsorgsnämnden 2018 blir 1 303,2 mnkr. Eventuella övriga förändringar som har diskuterats får hanteras politiskt under 2018.

Strategiska målområden – indikatorer och uppdrag

Nämnderna har i sina budgetar för 2018 fattat beslut om målvärde för Kommunfullmäktiges indikatorer samt fattat beslut om hur nämnden ska genomföra Kommunfullmäktiges uppdrag. I detta avsnitt redovisas nämndernas beslut uppdelat på Borås Stads visions strategiska målområden.

De uppgifter som redovisas i tabellerna med Kommunfullmäktiges indikatorer är Utfall 2016, Utfall 2017, Kommunfullmäktiges budget 2018 samt Nämndbudget 2018. Med utfall 2017 avses senaste mät-tillfälle under 2017. Uppgifterna i dessa tabeller avser kommunen i sin helhet. Under varje målområde redovisas också Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden samt hur nämnden ska genomföra uppdraget.

Människor möts i Borås

Målbild

Människor vill möta människor såväl i små som i stora sammanhang. I möten med andra utvecklas vi och får nya insikter. Välarrangerade möten och evenemang bidrar till en positiv bild av staden och stärker självkänslan.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Antal genomförda medborgardialoger	21	15	22	22
Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde)	17	17	13	13
Antal lägenheter som är trygghetsbostäder	208	221	240	240
Andel hemtjänsttagare som uppger att hemtjänstpersonalen alltid eller oftast tar hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål, %.	86,9	86	92	92
Andel hemtjänsttagare som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten, %.	85,5	82	90	90
Antal gästnätter i Borås	201 527	200 333	212 000	212 000

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Ett interreligiöst råd initierat av Borås Stad skulle kunna vara ett sätt att erbjuda en mötesplats för människor som bekänner sig till olika religioner. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur ett sådant råd skulle kunna fungera. I utredningen ska alternativet att inrätta ett bredare råd med fokus på mänskliga rättigheter också beaktas.	Utredningen inleds med en kartläggning av vilka eventuella liknande verksamheter som finns i landet, hur uppdraget ser ut och hur de är organiserade. I kartläggningen ingår även att identifiera, vilka lokala aktörer som kan komma att bli berörda av ett råd i enlighet med intentionerna i uppdraget. Därefter planeras utredningen att fortsätta med att ta fram underlag för hur ett sådant råd skulle kunna fungera. Arbetet sker i samråd med identifierade aktörer.	Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2018 ta fram ett åtgärdsprogram mot hedersrelaterat våld.	Uppdraget att ta fram ett åtgärdsprogram kommer att genomföras i samverkan med Arbetslivsnämnden.	Kommunstyrelsen
Lokalförsörjningsnämnden ska under 2018 ta fram principer för den maximala hyra som får debiteras brukare för särskilt boende inom socialpsykiatri enligt Socialtjänstlagen (SoL). Principerna bör följa Stadens praxis kring hyresförhandlingar kopplade till särskilt boende för äldre enligt Socialtjänstlagen (SoL).	Sociala omsorgsnämnden har under 2017 upprättat regler för uttag av hyror avseende bostad inom socialpsykiatri (SoL). I regelverket förslås att hyrestaket ska vara i samma nivå som för äldreboende och beräknas på visst sätt. De hyror som bestäms vid den årliga hyresförhandlingen för fastigheter som innehas av Lokalförsörjningsförvaltningen debiteras hyresgästerna förutsatt att de inte överstiger den maximala hyra som Fullmäktige bestämt. Lokalförsörjningsförvaltningen kommer under 2018 att upprätta principer för maximal hyra grundad på angivna regelverk och stadens praxis för sociala boenden. Samråd kommer att ske med Sociala omsorgsförvaltningen och stadens Ekonomistyrning. Arbetet påbörjas och avslutas under 2018.	Lokalförsörjningsnämnden
Lokalförsörjningsnämnden ska inventera enkelt åtgärdade brister i arbets- och boendemiljön på vård- och äldreboenden, i samråd med Vård- och äldre-nämnden. Detta ska resultera i en tids-satt genomförandeplan.	Vård och äldre-nämnden sammanställer angivna brister enligt uppdraget. Lokalförsörjningsförvaltningen bedömer tids och resursåtgång varefter en genomförandeplan utarbetas där vård och äldre-nämnden bidrar med prioritering av bristerna. Arbetet påbörjas under 2018 och beräknas avslutas innan årets slut.	Lokalförsörjningsnämnden

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Trygghetsskapande slyröjning ska utökas. Tekniska nämnden får i uppdrag att tillhandahålla skogslag för att röja i samverkan med Arbetslivsnämnden och Fritids- och folkhälsönämnden.	Historiskt har "skogslag" varje år utfört röjningar och gallringar i tätortsnära naturområden, ofta i samråd mellan Tekniska förvaltningen och andra berörda förvaltningar t.ex. Fritid o Folkhälsoförvaltningen. Dessa åtgärder planeras att fortsätta även 2018 och framöver. För att klara uppdraget att öka "trygghetsskapande slyröjning" krävs att Tekniska förvaltningen får fler anvisade personer. Det är Arbetslivsförvaltningen som anvisar personal till Tekniska förvaltningen "en väg in". Målet är att 65 personer i arbetsmarknadsåtgärder utför arbetsuppgifter bl.a. skogslag som kan röja sly. Detta mål har inte uppnåtts på flera år.	Tekniska nämnden
Aktivitetsplatser liknande den på Sjöbo ska skapas på Hässleholmen och Norrby. Förstudie görs under 2018 i samverkan med Tekniska nämnden.	Tillsammans med Tekniska förvaltningen så är målet att förstudien ska vara klar under våren, så att förslaget kan hanteras i budget 2019.	Fritids- och folkhälsonämnden
Kulturnämnden ska ta fram ett regelverk som gör det möjligt för studieförbund att söka bidrag för att genomföra aktiviteter i och kring stadsdelsträffpunkterna, för ökad integration. Totalt tillgängligt bidragsbelopp är 500 000 kronor.	Studieförbunden uppmanas att löpande söka bidrag som syftar att öka integrationen i anslutning till mötesplatserna. Kulturnämnden kommer att bedöma ansökningarnas angelägenhetsgrad. Möjligheten att söka bidrag kommer att marknadsföras gentemot Studieförbunden. Kulturnämnden kommer löpande under året bedöma ansökningarna efter kvalitet och realism.	Kulturnämnden
Kulturnämnden får i uppdrag att samverka med Västra Götalandsregionen angående lokaler inom kulturens område.		Kulturnämnden
Ramnaparken och dess kulturhistoriska byggnader bör bli en större attraktion i Borås. En strategisk flerårsplan med utvecklingsåtgärder ska tas fram.	Arbete med konceptutveckling för fri-luftsområdet och för en jubileumsutställning pågår och ett förslag kommer att överlämnas för politiskt beslut inför 2019 års budget.	Kulturnämnden
Individ- och familjeomsorgsnämnden får i uppdrag att utvärdera och vid behov ompröva verksamheten på Natthärbärgat Kastanjen. Frågan om öppethållande även under sommarhalvåret ska ingå i omprövningen.	Verksamheten kommer att ta fram en plan för hur uppdraget ska utföras tillsammans med nämnden.	Individ- och familjeomsorgsnämnden

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Individ- och familjeomsorgsnämnden ska under året starta ett drogfritt stöd-boende för personer med missbruksproblematik. Detta är en viktig del för att skapa ett anpassat utbud vilket är nödvändigt för att brukare med olika behov ska ges förutsättningar att bo genom stöd av interna insatser.	Verksamheten har under 2017 haft ett utredningsuppdrag gällande stödboende för missbrukare. Detta underlag kommer att ligga till grund för genomförande.	Individ- och familjeomsorgsnämnden
Arbetslivsnämnden ska ta fram kommunövergripande regler för arbetet med och bemötande av nationella minoriteter.	Arbetslivsnämnden kommer att ta fram ett förslag till styrdokument/program för arbetet med nationella minoriteter, som läggs fram till Kommunfullmäktige för fastställande och som avser alla förvaltningar och bolag i Borås stad. Till programmet läggs ett förslag på hur samråd och beredning av minoritetsfrågor ska ske för att ge de olika minoriteterna det inflytande som lagstiftningen förskriver.	Arbetslivsnämnden
Vård- och äldreomsorgsnämnden ska inventera utbudet av aktiviteter på vård- och äldreboenden, såsom utflykter, musikunderhållning, teater m.m. och ta fram en handlingsplan för breddat utbud.	En inventering genomförs under första kvartalet 2018. Handlingsplanen skall vara färdig för att finnas som underlag inför budget 2019.	Vård- och äldreomsorgsnämnden
Vård- och äldreomsorgsnämnden uppdras att skapa förutsättningar för information och stöd till äldre beträffande tandvård och tandhälsa.	Under 2017 har rutinen för munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård reviderats. Den implementeras under 2018 med informationsinsatser samt utbildning till intygsutfärdare och övriga medarbetare. Utbildningsinsatserna görs i samverkan med tandvården i Västra Götalandsregionen. Information/föreläsningar gällande vikten av en god munhygien kommer att genomföras på de öppna mötesplatserna.	Vård- och äldreomsorgsnämnden

Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Målbild

Om fler tar ansvar för barns och ungas uppväxt och lärande skapas bra förutsättningar för barn och unga att utvecklas till engagerade, självständiga och ansvarfulla vuxna.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.	95,4	95,8	100	100
*) Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	42	96	97	97

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.	74,8	78,4	90	90
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.	192,6	213,2	218	218
Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.	92,2	91,8	100	100
Andel elever som känner sig trygga i gymnasieskolan, %.	94,8	96,3	100	100
Andel elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen, %.		93,2	92	92
Andel barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd; %.	97,1	97,7	98	98

*) Ny indikator i budget 2018

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Fritids- och folkhälsonämnden ska tillsammans med Grundskolenämnden ta fram en plan för att införa simfritids. Avsikten är att kunna erbjuda särskilda insatser på skolor med mycket låg simkunighet.	I Välfärdsboks slutet 2016 kan vi se vilka områden i Borås Stad som inte når upp till kunskapskraven för årskurs 6. Vi ska, tillsammans med grundskoleförvaltningen, titta på olika alternativa lösningar för att förbättra simkunskaper i dessa områden.	Fritids- och folkhälsonämnden
Förskolenämnden ska utreda införande av ett kreativt återanvändningscenter, där barn erbjuds möjlighet att arbeta kreativt med spill- och restmaterial från till exempel lokala företag. Arbetslivsnämnden kan vara en naturlig part att samarbeta med.	Ett kreativt återanvändningscenter är en särskild pedagogik som används inom Reggio Emilia. Förskolenämnden kommer att utreda om ett sådant center är möjligt att införa utan att ta beslut kring vilken pedagogik som varje förskola ska använda i sin verksamhet. Förskolenämnden kommer att titta ur aspekterna; ekonomi, verksamhet, organisation och personal. En rapport bedöms vara klar under oktober månad. Därefter tar nämnden ett beslut om införandet eller avslut.	Förskolenämnden
Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda former för närmare samverkan mellan skola/fritidshem och föreningslivet.	Grundskolenämnden utreder frågan under vårterminen 2018 och kommer då att söka samverkan med Fritid och Folkhälsa för att hitta synergieffekter.	Grundskolenämnden

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas möjlighet till ledighet för att fira de stora högtidsdagarna i den religion man bekänner sig till. Berörda nämnder ska ta fram gemensamma regler när det gäller ledighet vid stora religiösa högtider. Inriktningen ska vara att ledighet beviljas vid sådana tillfällen upp till några gånger per läsår.	Enligt Skollag 7 kap 18 § beslutar rektor om ledighet i de obligatoriska skolformerna. Ett beslut om ledighet ska enligt förarbetena grundas på en samlad bedömning av elevens situation. Bland de omständigheter som normalt bör beaktas finns frånvarons längd, elevens studiesituation, möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen, hur angelägen ledigheten är för eleven och om eleven fullgör sin skolplikt eller deltar i utbildningen utan att vara skolpliktig. Situationer då bestämmelsen skulle kunna bli aktuell är, enligt förarbetena, till exempel vid vissa resor, familjehögtider eller religiösa högtider. Rektors beslut i frågan får ej överklagas. Grundskolenämnden kommer under vårterminen 2018 att i samverkan med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ta fram ett stödmaterial som kan vägleda rektor inför beslut om ledighet i samband med religiösa högtider. I detta material ska etablerade religioners traditionella högtider kortfattat beskrivas och värderas ur ett angelägenhetsperspektiv. Som stöd i framtagandet skall personal från CFL med god insikt i de olika religionerna medverka.	Grundskolenämnden

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas möjlighet till ledighet för att fira de stora högtidsdagarna i den religion man bekänner sig till. Berörda nämnder ska ta fram gemensamma regler när det gäller ledighet vid stora religiösa högtider. Inriktningen ska vara att ledighet beviljas vid sådana tillfällen upp till några gånger per läsår.	Enligt Gymnasieförordningen 12 kap 2 § får rektor bevilja en elev ledighet från skolarbetet för enskilda angelägenheter. Ett beslut om ledighet ska enligt förarbetena grundas på en samlad bedömning av elevens situation. Bland de omständigheter som normalt bör beaktas finns frånvarons längd, elevens studiesituation, möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen, hur angelägen ledigheten är för eleven och om eleven fullgör sin skolplikt eller deltar i utbildningen utan att vara skolpliktig. Situationer då bestämmelsen skulle kunna bli aktuell är, enligt förarbetena, till exempel vid vissa resor, familjehögtider eller religiösa högtider. Grundskolenämnden kommer under vårterminen 2018 att i samverkan med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ta fram ett stödmaterial som kan vägleda rektor inför beslut om ledighet i samband med religiösa högtider. I detta material ska etablerade religioners traditionella högtider kortfattat beskrivas och värderas ur ett angelägenhetsperspektiv. Som stöd i framtagandet skall personal från CFL med god insikt i de olika religionerna medverka.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Grundskolenämnden, tillsammans med Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden, får i uppdrag att under 2018 ta fram ett förebyggande styrdokument mot psykisk ohälsa.	Grundskolenämnden utreder frågan tillsammans med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden under vårterminen 2018, för att under höstterminen 2018 ta fram styrdokument för förebyggande arbete mot psykisk ohälsa.	Grundskolenämnden
Gymnasieelever på vård- och omsorgsprogrammet ska erbjudas hjälp att ta körkort. Under 2018 ska ett första steg tas genom att eleverna erbjuds stöd med den teoretiska delen av körkortsutbildningen.	Förarutbildning bedrivs inom Fordons- och transportprogrammet inriktning transport, Bygg- och anläggningsprogrammet inriktning anläggningsfordon, naturbruksprogrammets alla inriktningar, yrkesförarutbildningar inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Det kan även bedrivas förarutbildning för elever inom introduktionsprogram eller gymnasie-särskolan. För att kunna erbjuda utbildning i körkortsteori på Vård- och omsorgsprogrammet måste utbildningen förläggas utöver elevens ordinarie studieplan, då det inom programmets ordinarie kursinnehåll inte är möjligt att ha en kurs i körkortsteori. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kommer att ta fram en plan för hur utbildningen ska kunna erbjudas från och med läsåret 2018/19.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska utreda möjligheten att starta en profil inom spelutveckling på teknikprogrammet.	Teknikprogrammet, som finns på Sven Eriksonsgymnasiet, har flertal inriktningar. Dessa är design- och produktutveckling, informations- och medieteknik, produktions teknik, samhällsbyggande och miljö samt teknikvetenskap. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen utreder möjligheten att starta profilen spelutveckling och föreslå vilken inriktning den kan inrymmas under. Eventuell start för utbildningen planeras till läsåret 2019/20.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Företagandet växer genom samverkan

Målbild

Borås Stads tillväxt förutsätter ökat företagande. Kreativ samverkan mellan näringsliv, akademi, kommun och andra delar av samhället bidrar till utveckling som skapar arbetstillfällen.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Borås Stads näringslivsklimat - ranking enligt Svenskt näringsliv	106	118	35	35
Företagsklimat enl. öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, Nöjd Kund Index	62	66	66	66

Livskraftig stadskärna

Målbild

En attraktiv stad har en stadskärna som är levande under dygnets flesta timmar med en blandning av boende, handel och upplevelser.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Bud- get 2018	Nämnd- budget 2018:2
Antal personer i en hemlöshetssituation som får eget förstahandskontrakt med hjälp av socialtjänsten	21	17	20	20
Andel av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan, %.	75	81	80	80
Antal nyproducerade lägenheter av AB bostäder		0	162	162

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Kommunstyrelsen får i uppdrag, i samverkan med berörda nämnder, att under 2018 fastställa en plats och starta miljöutredning för ett samlat skyttecentrum i Borås	Förutsättningar, behov och alternativa lokaliseringar studeras tillsammans med berörda. Miljöutredningar och samråd genomförs innan inriktningsbeslut om lokalisering.	Kommunstyrelsen
Underhållsbehovet när det gäller bevaransvärda kulturfastigheter ska inventeras och en underhållsplan ska tas fram.	Inventering pågår genom ett arbete att uppdatera listor med underhållsplan samt en uppskattad kostnadsberäkning. Underhållsplanen tas fram under kvartal 1 2018.	Lokalförsörjningsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att slutföra uppdraget med att ta fram lämpliga platser för stadsodling	Grunduppdraget är slutfört 2017, vilket bl.a. innebär att ta med stadsodlingar i detaljplanearbetet. Under 2018 kommer specifika platser för stadsodling att kartläggas.	Samhällsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden uppdras att förbättra belysningen och öka tillgängligheten i Östermalmsparken	Tekniska förvaltningen planerar att under 2018, belysa parken och göra en översyn av trädbeståndet så att fler besöker Östermalmsparken och upplever parken tillgänglig och trygg.	Tekniska nämnden
Tekniska nämnden får i uppdrag att under 2018 ta fram en åtgärdsplan för trygghetsskapande åtgärder i parker, gångstråk och gångtunnlar	Under 2018 kommer inventeringsarbete att göras för att identifiera brister i parker, gångstråk och gångtunnlar som ger otrygghet. Inventeringsarbetet kommer tillsammans med genomförda trygghetsvandringar att ligga till grund för en åtgärdsplan med genomförande i kommande års budgets.	Tekniska nämnden

Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

Målbild

Människors engagemang och initiativkraft skapar starka, attraktiva tätorter och en levande landsbygd.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Andel hushåll och företag som har tillgång till bredband om minst 100Mbit/s, %. (utfall 2012: 40,9)	63,4		80	80
Antal nyproducerade lägenheter av Fristadbostäder, Viskafors hem, Sandhultbostäder och Toarpshus.		15	100	100

Goda resvanor och attraktiva kommunikationer

Målbild

Goda resvanor med alternativa och attraktiva kommunikationer vid både korta och långa resor, minskar belastningen på miljön.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv och kollektivtrafikresandet ska öka varje år, %.	1,8		4	4
Antal cyklar vid kommunens cykelbarometrar	424 189	376 704	427 000	427 000
Andel personfordon i Borås Stads verksamhet som är miljöfordon, %.	90	92	95	95

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Lokalförsörjningsförvaltningen ska åt alla förvaltningar inventera möjligheten att erbjuda inomhusparkering för anställdas cyklar, och även möjlighet att erbjuda elcykelladdning.	Inventering inom befintligt lokalbestånd avseende möjlighet till inomhusparkering och laddningsmöjligheter. Möjliga lokaler sammanställs avseende antal cyklar och kostnad. Arbetet påbörjas och genomförs under 2018.	Lokalförsörjningsnämnden

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Elparkeringsplatser ska finnas även på gatumark	Elparkeringsplatser ska finnas även på Gatumark. Tekniska nämnden förutsätter att nämndens uppdrag består inrätta parkeringsytan för elbilar på gatumark och medverka till att andra aktörer/elnätsbolag svarar för installation och skötsel av laddutrustningen. Enklaste sättet att åstadkomma parkeringsplatser för elbilar vore att kommunens eget bolag Borås Elnät tog ansvar för laddutrustningen samtidigt som platserna därigenom gavs en tydlig boråsprofil.	Tekniska nämnden
Skolkort inom kollektivtrafiken ska erbjudas samtliga gymnasieelever från och med hösten 2018.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tillförs 2,5 mnkr för att erbjuda skolkort inom kollektivtrafiken till samtliga gymnasieelever fr om ht 2018. Totalt finns drygt 3 700 boråselever i de kommunala och fristående gymnasieskolorna i Borås, per 15 oktober 2017. Av dessa har ca hälften ett busskort redan nu. Nämnden tar fram en plan för införandet av skolkort från höstterminen 2018.	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Fri parkering för elmopeder ska införas enligt samma regler som redan gäller för elbilar.		Kommunala bolag

Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.			50	50
Total energiproduktion från solenergi, mwh	133		200	200

Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
En utredning om att minska användningen av engångsartiklar ska genomföras	När Koncerninköp har en hållbarhetsstrateg på plats kommer en mer djupgående analys utföras på vad förvaltningar köper när det gäller engångsartiklar. Utifrån detta underlag kommer förslag att tas fram hur användningen kan minskas.	Kommunstyrelsen

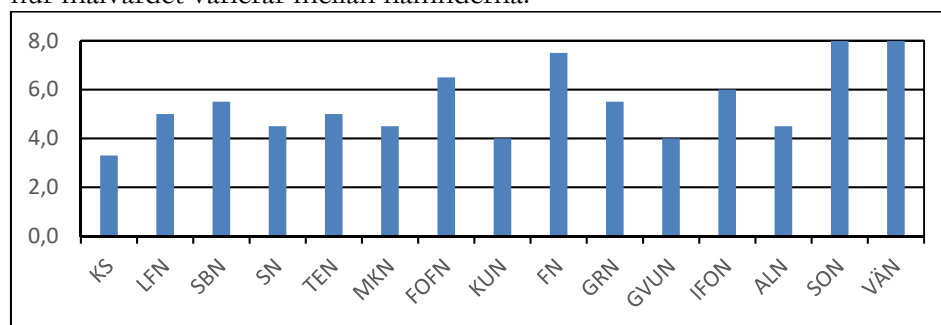
Uppdrag	Så genomförs uppdraget	Enhet
Försök ska genomföras på någon eller några skolor på gymnasie- eller grundskolenivå att minska specialkostbehovet genom att erbjuda en vegansk grundbuffé, med tillbehör som till exempel kött, fisk eller äggmat.	Försök att införa en vegansk grundbuffé kommer att ske på två utvalda enheter inom grundskoleförvaltningen.	Kommunstyrelsen
Kostorganisationen ska i lämpliga verksamheter, till exempel gymnasierestauranger och stadens offentliga serveringar och restauranger, pröva att redovisa klimatpåverkan per portion offentligt i meny.	Mätning av matens klimatbelastning kan i nuläget räknas fram i kostverksamhetens uppföljningssystem. När beräkningen är gjord utifrån den gemensamma matdelen i grundskolan kommer en deklaration av klimatpåverkan/portion göras på enhetsnivå.	Kommunstyrelsen
Fritids- och folkhälsönämnden ska utreda hur ideella föreningar som vill miljödiplomera sig skulle kunna få stöd och råd av nämnden i detta arbete.	Föreningsenheten tar fram en lathund på de olika processer som ingår i miljödiplomeringen. Tanken är att försöka ha en så låg inkörsport som möjligt för att underlätta för föreningslivet. Kontakt tas med miljöförvaltningen i ett inledningsskede för att komma igång med arbetet. Föreningarna ska alltid kunna vända sig till Föreningsenheten för att få råd och stöd i sitt miljöarbete.	Fritids- och folkhälso-nämnden

Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	KF Budget 2018	Nämndbudget 2018:2
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	7,5	7,4	7,5	7,5
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	472,7	407,9	420	420
Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	31,5	30,3	35	35
Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret.	563	513	490	490

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Kommunfullmäktige har fastställt målvärdet för 2018 till 7,5 %. Diagrammet visar hur målvärdet varierar mellan nämnderna.

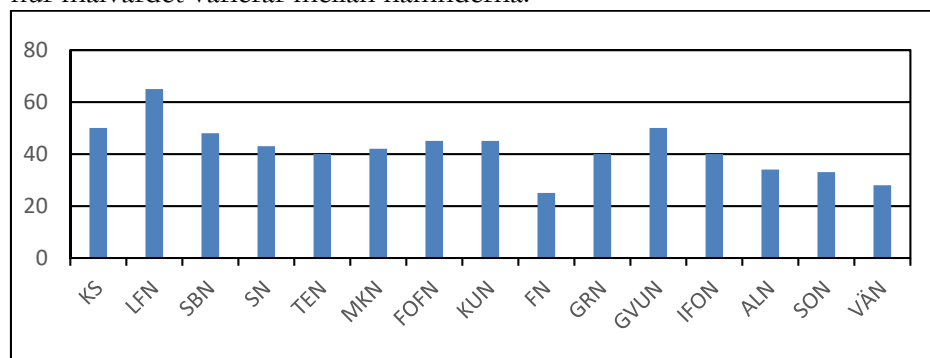

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Summan av nämndernas målvärden är 343 vilket är 77 färre årsarbetare än Kommunfullmäktiges beslutade målvärde. Med tanke på att utfallet 2017 är 407,9 årsarbetare blir det svårt för nämnderna att nå nämndbudgetens målvärde.

Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.

Kommunfullmäktige har fastställt målvärdet för 2018 till 35 %. Diagrammet visar hur målvärdet varierar mellan nämnderna.

Avd: Ekonomistyrning

Handläggare: Roger Cardell

2018-02-19

2017/KS0077

Uppdrag	Så genomför nämnden uppdraget	Nämnd/bolag
Lokalförsljningsnämnden uppdras att vid planering av förskolor överväga samlokalisering av förskolor och bostäder för äldre	Möjligheten till samlokalisering beaktas vid alla uppdrag avseende byggnation och inhyrning för lokaltyperna förskola och äldreboende.	Lokalförsljningsnämnden

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson
Kommunstyrelsens ordförande

Magnus Widén
Ekonomichef